

Sarajevo, 26.11.2018. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
19.11.2018.- 23.11.2018.

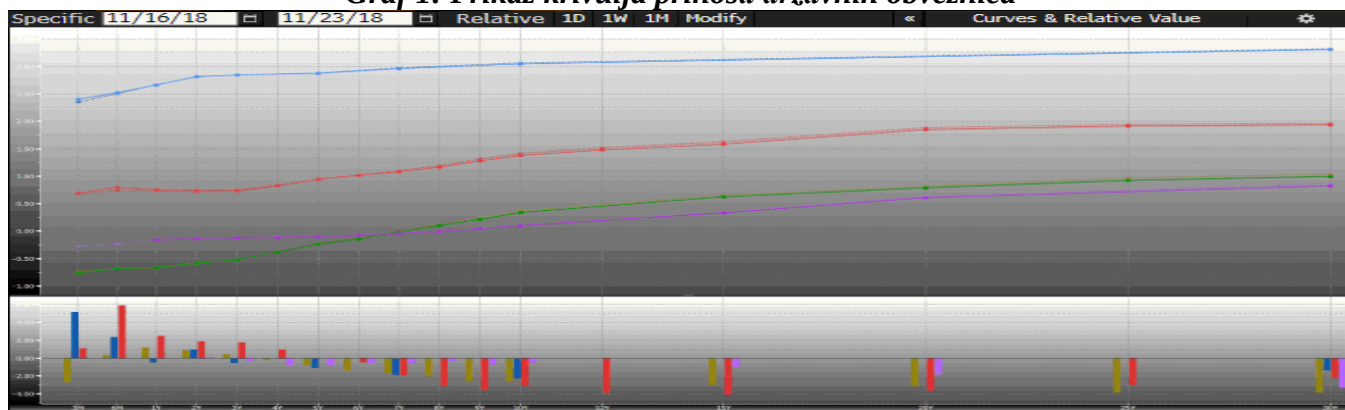
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	16.11.18	-	23.11.18		16.11.18	-	23.11.18		16.11.18	-	23.11.18		16.11.18	-	23.11.18	
2 godine	-0,59	-	-0,58	↗	2,80	-	2,81	↗	0,72	-	0,74	↗	-0,14	-	-0,14	→
5 godina	-0,23	-	-0,24	↘	2,88	-	2,87	↘	0,95	-	0,95	→	-0,09	-	-0,10	↘
10 godina	0,37	-	0,34	↘	3,06	-	3,04	↘	1,41	-	1,38	↘	0,10	-	0,10	→

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	16.11.18	-	23.11.18
3 mjeseca	-0,706	-	-0,723
6 mjeseci	-0,689	-	-0,686
1 godina	-0,655	-	-0,644

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 23.11.2018. godine (pune linije) i 16.11.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

OECD je proteklog tjedna objavio da trgovinske tenzije i veće kamatne stope usporavaju rast globalne ekonomije, iako za sada nema znakova oštrog pada. Prognoze OECD-a za narednu godinu su smanjene u odnosu na ranije te se očekuje da će globalni rast biti usporen sa 3,7% u ovoj godini na 3,5% u 2019. i 2020. godini.

EUROZONA

Početkom proteklog tjedna je došlo do rasta prinosa italijanskih obveznica, nakon što su predstavnici Italije potvrdili da nemaju namjeru da odustanu od glavnih mjera koje se navode u nacrtu proračuna za sljedeću godinu. Europska komisija je polovicom proteklog tjedna objavila da su planovi potrošnje Italije „poseban slučaj ozbiljne neusklađenosti“ s EU limitima. U drugom izvješću o dugu Italije navodi se da EK smatra da Italija ne poštuje pravila EU o zaduživanju, što bi moglo dovesti do pokretanja tzv. procedure pretjeranog deficita uključujući i moguće kazne. Usprkos navedenom, prinosi italijanskih obveznica su do kraja tjedna bilježili smanjenje, a prema tržišnim analitičarima ovakav scenario je već ranije ukalkuliran te je mogućnost stvarnih financijskih kazni još uvijek nekoliko mjeseci daleko. Također, tržište je pozitivno reagiralo na izjavu premijera Italije Conteja koji je izrazio zabrinutost zbog visine prinosa državnih obveznica te se obvezao na reforme. Ipak, na kraju proteklog tjedna Središnja

banka Italije je, u izvješću o financijskoj stabilnosti, upozorila da niska stopa gospodarskoga rasta zajedno s visokom razinom javnog duga predstavlja najveći rizik po financijsku stabilnost, dok bi dodatne tenzije na tržištu državnih obveznica mogle negativno utjecati na kapital banaka i na solventnost osiguravajućih kompanija. Objavljeno je i izvješće agencije za dodjelu kreditnog rejtinga, Moody's, u kojem se navodi da rastuće tenzije između Italije i EU oko ciljane razine proračuna mogu doprinijeti tome da troškovi zaduživanja Italije ostanu visoki i volatilni, što će dodatno utjecati na silazne rizike po gospodarstvo zemlje. Pored ovih izvješća objavljene su nove prognoze OECD prema kojima se očekuje slabiji rast GDP-a Italije u odnosu na prethodne prognoze, usprkos ekspanzivnom nacrtu proračuna Vlade, te se za ovu godinu očekuje rast od 1,0% i dalje usporenje na 0,9% u 2019. i 2020. godini. Agencija za statistiku Italije (Istat) za Italiju u ovoj godini očekuje rast od 1,1% (u maju očekivano 1,4%), a za 2019. godinu prognoze rasta GDP-a iznose 1,3%. Ove prognoze su i dalje slabije od 1,5%, koliko iznosi prognoza Vlade Italije za narednu godinu. Istat je upozorio da bi italijansko gospodarstvo moglo biti pogođeno ukoliko tenzije s EU i investitorima doprinesu rastu troškova kreditiranja za kompanije i stanovništvo.

Deutsche Bundesbank je u mjesečnom izvješću objavila da će gospodarski rast Njemačke do kraja godine vjerojatno ponovo zabilježiti priličan rast, nakon slabih performansi zabilježenih u trećem tromjesečju, a tijekom ovog tjedna je potvrđen preliminarni podatak o padu GDP za 0,2% u odnosu na prethodno tromjesečje. Ovo izvješće navodi da je na globalnoj razini došlo do usporenja rasta te da je to posebno vidljivo kod razvijenih zemalja. Također, OECD je objavio nove prognoze gospodarskoga rasta prema kojima se za eurozonu očekuje da bi GDP s ovogodišnjih skoro 2,0% mogao biti smanjen na 1,8% u 2019. i 1,6% u 2020. godini, usprkos stimulativnoj monetarnoj politici u ovom razdoblju. U zapisniku s listopada sjednice ECB-a je navedeno da je potrebno naglasiti da su dostupni ekonomski pokazatelji, iako nešto slabiji od očekivanja, generalno i dalje u skladu sa široko rasprostranjenom ekspanzijom. Navodi se i da će nove prognoze koje će biti objavljene u prosincu, a koje će prvi put uključivati prognoze za 2021. godinu, pružiti mogućnost detaljnije procjene.

Dionice Deutsche Bank AG su na kraju trgovanja u utorak zabilježile rekordno nisku vrijednost (8,12 EUR) nakon pojave špekulacija o mogućoj umiješanosti ove banke u aferi pranja novca za koju je ranije optužena Danske Bank. Prema nepotvrđenim informacijama, regulator bankarskog tržišta Njemačke BaFin traži dodatne informacije o pitanju umiješanosti Deutsche Bank u navedenim operacijama.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – EZ (tromjesečno) 2. prelim. podatak III tromjesečje	0,2%	0,2%	0,4%
2.	GDP – Njemačka (tromjesečno) 2. prelim. podatak III tromjesečje	-0,1%	-0,2%	0,5%
3.	GDP – Nizozemska (tromjesečno) 2. prelim. podatak III tromjesečje	0,6%	0,2%	0,7%
4.	Stopa inflacije – EZ (final.) LISTOPAD	2,2%	2,2%	2,1%
5.	Zaposlenost – EZ (tromjesečno) prelim. III tromjesečje	-	0,2%	0,4%
6.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska LISTOPAD	-	3,7%	3,7%
7.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G) RUJAN	0,3%	0,9%	1,1%
8.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G) RUJAN	0,5%	1,3%	-0,8%
9.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR) RUJAN	16,3	13,4	16,8
10.	Trgovinska bilanca – Italija (u milijardama EUR) RUJAN	-	1,27	2,49
11.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR) RUJAN	-	2.331,3	2.326,6
12.	Maloprodaja – Nizozemska (G/G) RUJAN	-	-0,7%	4,5%
13.	Obujam maloprodaje – Finska (G/G) RUJAN	-	-0,8%	2,2%
14.	ZEW indeks povjerenja investitora – Njemačka STUDENI	-26,0	-24,1	-24,7

SAD

OECD je ostavio prognoze za SAD u 2018. i 2019. godini nepromijenjene te se prognozira da će GDP usporiti sa skoro 3% ove godine na nešto više od 2% u 2020. godini, s obzirom na to da je utjecaj smanjenja poreza usporen, a da su veće tarife povećale poslovne troškove. Istodobno, rezultati Reuters ankete pokazali su da je vjerojatnoća recesije u SAD u naredne dvije godine i dalje niska. Anketirani analitičari očekuju da će GDP u ovom tromjesečju zabilježiti rast po godišnjoj stopi od 2,7%, što je pad u odnosu na 4,2% i 3,5%, koliko je zabilježeno u drugom i trećem tromjesečju, respektivno. Također,

očekuje se da će rast GDP-a u 2019. godini usporiti na razinu između 2,0% i 2,5%, a zatim do 1,8% do polovice 2020. godine.

Kreatori monetarne politike Fed-a su izrazili zabrinutost zbog potencijalnog usporavanja globalnog gospodarskoga rasta. Predsjednik Fed-a Williams je izjavio da će Fed vjerojatno povećati kamatne stope te prilagoditi monetarnu politiku kako bi osigurao da ekonomija ostane jaka uz nisku inflaciju.

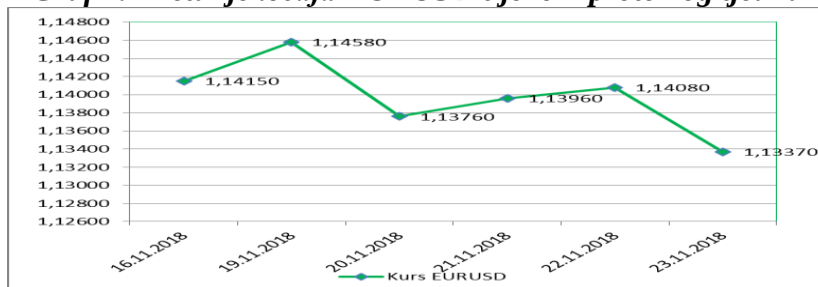
U fokusu investitora je Samit zemalja članica G-20 koji će se krajem mjeseca održati u Argentini, na kojem se očekuje da će predsjednici SAD i Kine početi pregovore o trgovinskom ratu.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Obujam porudžbina trajnih dobara P LISTOPAD	-2,6%	-4,4%	-0,1%
2.	Indeks prodaje postojećih kuća (M/M) LISTOPAD	1,0%	1,4%	-3,4%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 17.STUDENOG	215.000	224.000	221.000
4.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć (u 000) 10.STUDENOG	1.653	1.668	1.670
5.	Indeks vodećih ekonomskih pokazatelja LISTOPAD	0,1%	0,1%	0,6%
6.	Indeks započelih kuća (M/M) KOLOVOZ	2,2%	1,5%	-5,5%
7.	Zahtjevi za hipotekarne kredite 16. STUDENOG	-	-0,1%	-3,2%
8.	PMI indeks prerađivačkog sektora P STUDENI	55,7		55,7
9.	PMI indeks uslužnog sektora P STUDENI	55,0		54,8
10.	Indeks potrošačkog povjerenja prema Bloombergu 18. STUDENOG	-	61,3	60,5

USD je tijekom proteklog tjedna aprecioirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD smanjen s razine od 1,1415 na razinu od 1,1370.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Protekli tjedan u Velikoj Britaniji obilježen je usvajanjem sporazuma o Brexitu od strane EU, što je ozvaničeno u nedjelju na samitu o Brexitu. Naredni korak jeste usvajanje istog u Parlamentu Velike Britanije. Predsjednik Europskog vijeća Tusk je izjavio da je odobren sporazum o povlačenju koji pokriva trošak isključenja kao i političku deklaraciju o pitanju buduće trgovine. Prilikom obraćanja nakon samita May, koja se sada mora suočiti s Parlamentom u svojoj zemlji, je izjavila da se nada da će, kada dođe momenat glasovanja o pitanju ovog sporazuma, poslanici razmišljati o tome da ispune glas naroda, kao i da će uzeti u obzir utjecaj ovog sporazuma na njihove birače.

Tijekom tjedna May se suočila s nekim kriznim stanjima unutar njene partije. Premijerka May je obećala da će se držati svog Brexit plana, dok su suprotstavljeni zakonodavci iz njene partije pokušali da pokrenu izglasavanje nepovjerenja premijerki.

Guverner BoE Carney je dao podršku premijerki May i njenom prijedlogu sporazuma za Brexit, dok su članovi MPC BoE upozorili da kompanije u Velikoj Britaniji nisu spremne za scenario bez sporazuma. Pored pružene podrške sporazumu, Carney je signalizirao da bi podržao čak i duže tranzicijsko razdoblje za Veliku Britaniju.

Ministar financija Hammond je izjavio da Parlament Velike Britanije treba da podrži sporazum o Brexitu premijerke May, inače će rizici ozbiljno oštetiti ekonomiju i ugroziti Brexit. Prema lokalnom časopisu Telegraph, ukupno 87 torijevaca se trenutno suprostavlja sporazumu, što znači da bi oko polovice članova Donjeg doma Parlamenta moglo glasovati protiv plana premijerke May.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	STUDENI	-	-0,2%	0,9%
2.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	LISTOPAD	6,1	8,8	2,8
3.	CBI porudžbine	STUDENI	-5	10	-6

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je blago deprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad s razine od 0,88960 na razinu od 0,88484, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,2834 na razinu od 1,2814.

JAPAN

OECD je proteklog tjedna objavio najnovije prognoze i za regiju Japana. Prognoze vezane za stopu inflacije za 2019. godinu su smanjene na 1,4% s prethodno prognoziranih 1,5%, dok se procjenjuje da će GDP biti smanjen na 1,0% sa 1,2%, koliko je ranije prognozirano. Također, OECD ističe da je možda vrijeme da BoJ uvede neke izmjene u okviru monetarne politike, uključujući i nedostižnu ciljanu razinu inflacije. Istodobno, guverner BoJ Kuroda je izjavio da je šansa da inflacija dostigne ciljanu razinu u fiskalnoj 2020. godini mala, ali da bi rast cijena i zarada trebalo da ubrza istu, ukoliko ekonomija ostane stabilna, a stopa nezaposlenosti na rekordno niskim razinama. Pojedini tržišni sudionici špekuliraju da bi BoJ mogla smanjiti negativne kamatne stope u narednim mjesecima, kako bi se ublažili učinci niskih stopa na financijske institucije.

U redovnom mjesečnom izvješću Vlada Japana je zadržala procjenu da će stabilno tržište rada i povećanje plaća doprinijeti umjerenom oporavku japanskog gospodarstva. Istodobno, Vlada je upozorila na rizike poput povećanja globalnih neizvjesnosti, turbulencija na financijskim tržištima te na eskalaciju trgovinskih odnosa između vodećih svjetskih ekonomija. Između ostalog, upozorenje naglašava i zabrinutost Vlade da bi usporavanje rasta u Aziji moglo pogoditi japanski izvoz.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

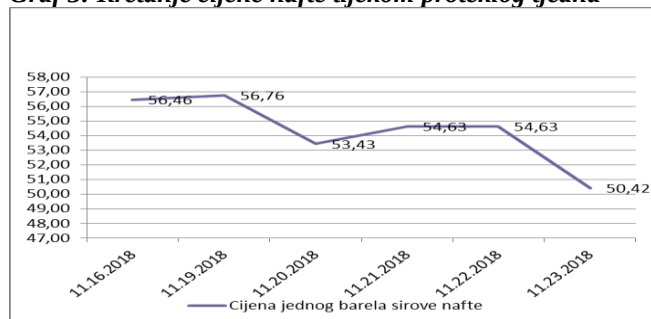
	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije (G/G)	LISTOPAD	1,4%	1,4%	1,2%
2.	Temeljna inflacija (G/G)	LISTOPAD	0,4%	0,4%	0,4%
3.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY)	LISTOPAD	-70,0	-449,3	131,3
4.	Izvoz (G/G)	LISTOPAD	8,9%	8,2%	-1,3%
5.	Uvoz (G/G)	LISTOPAD	14,1%	19,9%	7,0%
5.	Indeks ukupnih industrijskih aktivnosti (M/M)	RUJAN	-0,9%	-0,9%	0,4%
6.	Porudžbine strojnih alata (G/G) F	LISTOPAD	-	-0,7%	-1,1%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio smanjenje s razine od 128,82 na razinu od 128,06. JPY je deprecirao u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 112,83 na razinu od 112,96.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 56,45 USD (49,46 EUR). Tijekom cijelog tjedna cijena nafte je imala tendenciju smanjenja. Blagi rast je zabilježen tijekom trgovanja u ponedjeljak pod utjecajem nagovještaja da bi OPEC mogao smanjiti proizvodnju nafte. Rusija, koja je ključni saveznik OPEC i najvažniji savjetnik za energiju, je upozorila ponuđače da ne donose ishitrene odluke o ovom smanjenju. Ipak, već narednog dana cijena nafte je zabilježila dnevni pad od čak 5,87%, te je cijena smanjena na nanižu razinu od listopada prošle godine. Na smanjenje cijene ovog energenta utjecalo je jačanje zabrinutosti zbog potencijalne prezasićenosti ponude ovog energenta na tržištu. Najteže za OPEC dolazi naredne godine kada se očekuje da će proizvođači iz regije Permian, koja obuhvata polja nafte u Zapadnom Teksasu i dijelu Novog Meksika, prevazići prepreke crpljenja nafte tako što će dodati tri cjevovoda koji će omogućiti čak 2 milijuna barela nafte dnevno. U posljednjih nešto manje od jednog desetljeća naftne kompanije su formirale 114.000 bušotina. Mnoge od njih nose profit čak i u slučaju kada je cijena nafte 30 USD po barelu. Prema WSJ, Saudijska Arabija i OPEC razmatraju "smanjenje proizvodnje nafte, koje ne bi izgledalo kao smanjenje proizvodnje". Ideja bi bila da se zadrže trenutni ciljevi proizvodnje, koji su postavljeni 2016. godine, što znači da Saudijska Arabija trenutno proizvodi više od postavljenog cilja za skoro 1 milijun barela. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 50,42 USD (44,47 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.223,36 USD (1.071,71 EUR). Tijekom trgovanja u ponedjeljak je zabilježen blagi rast cijene ovog plemenitog metala pod utjecajem upozorenja nekoliko zvaničnika Feda da bi moglo doći do potencijalnog globalnog ekonomskog usporenja. Pad cijene zlata koji je zabilježen tijekom trgovanja u utorak uglavnom je bio uzrokovan aprecijacijom američkog dolara. Značajniji rast cijene zlata, od 0,46% na dnevnoj razini, zabilježen je u srijedu nakon što su objavljeni podaci da su porudžbine trajnih dobara u SAD smanjene više od očekivanja, kao i pod utjecajem špekulacija da bi Fed mogao biti obazriviji o pitanju stavova o povećanju referentne kamatne stope u narednoj godini. Investitori postupno jačaju tražnju za zlatom usljed slabljenja financijskog tržišta i pojačanih zabrinutosti zbog potencijalnog usporenja ekonomskog rasta. USD je drugi dan zaredom deprecirao, dok su tržišta dionica u EU smanjena, također, pod utjecajem pojačanih zabrinutosti zbog globalnog usporenja. Investitori su u iščekivanju rezultata sastanka između predsjednika Kine i predsjednika SAD, koji će se održati ovog mjeseca na sastanku G20 u Argentini. U petak je opet zabilježen pad cijene ovog plemenitog metala pod utjecajem aprecijacije USD. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.233,05 USD (1.078,81 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

